MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2019

Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum

Salut/ ICO Institut Català d'Oncologia

Xarxa Catalana | Hospitals Sense Fum

ESTAT ACTUAL DE LA XCHsF

Els centres que formen part de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum (XCHsF) són aquells que han signat conveni i s'han compromès a desplegar el projecte "Hospital sense Fum". A desembre del 2019, la Xarxa està formada per 84 hospitals i centres sanitaris catalans, la majoria d'ells del sistema públic català (SISCAT).

A la següent gràfica es pot apreciar l'evolució positiva del nombre d'hospitals des dels inicis de la Xarxa.

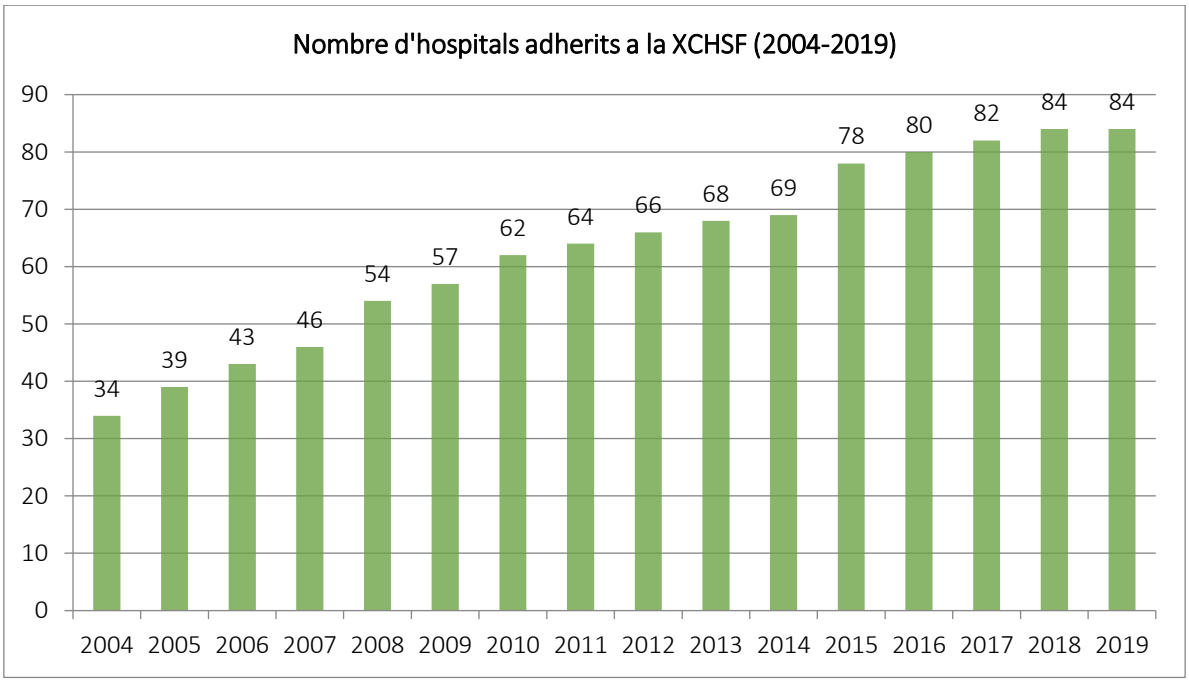

Hospitals per nivell d'acreditació

NIVELL MEMBRE
31

Centre Fòrum. PSM
Centre Sociosanitari el Carme. BSA
Clínica Girona
Fundació Sant Hospital (La Seu d'Urgell)
Fundació Sociosanitària de Manresa
Hestia Duran i Reynals
Hospital Comarcal de Blanes
Hospital Comarcal de l'Alt Penedès
Hospital Comarcal Móra D'Ebre
Hospital Comarcal Sant Jaume de Calella
Hospital de Cerdanya
Hospital de l'Esperança
Hospital de Sant Celoni
Hospital del Vendrell

Hospital Mare de Déu de la Mercè
Hospital Municipal de Badalona
Hospital Sagrat Cor de Martorell
Hospital Sant Antoni Abat
Hospital Sant Joan de Déu Martorell
Hospital Sant Joan de Déu, Serveis Sociosanitaris
Hospital Sant Pau i Santa Tecla
Hospital Sociosanitari de l'Hospitalet (CSI)
Hospital Sociosanitari Mutuam Girona
Hospital Sociosanitari Mutuam Güell
Hospital Universitari de Bellvitge
Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII
Hospital Universitari Mútua de Terrassa
Hospital Universitari Sagrat Cor- Quirónsalud
PIUS Hospital de Valls
Unitat Polivalent Terres de l'Ebre (Fundació Pere Mata)

NIVELL BRONZE
23

Althaia, Centre Hospitalari de Manresa
Centres Assistencials Dr. Emili Mira i López
Consorci Sociosanitari de Vilafranca del Penedès
Fundació Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa
Fundació Hospital de l'Esperit Sant
Fundació Hospital de Puigcerdà
Hospital Comarcal del Pallars
Hospital de Figueres
Hospital de la Santa Creu (Jesús - Tortosa)
Hospital de Viladecans
Hospital Dos de Maig. CSI
Hospital General de l'Hospitalet. CSI
Hospital Quirónsalud del Vallès
Hospital Sant Jaume de Manlleu
Hospital Sant Joan Despí Moisès Broggi (CSI)
Hospital Sant Rafael
Hospital Sociosanitari del Mollet
Hospital Universitari Arnau de Vilanova
Hospital Universitari de Girona Dr. Josep Trueta
Hospital Universitari de la Santa Creu de Vic
Hospital Universitari Germans Trias i Pujol*
Parc Hospitalari Martí i Julià. IAS
Parc Sanitari Sant Joan de Déu
Parc Taulí Hospital Universitari

NIVELL ARGENT
14

Clínica Terres de L'Ebre
Fundació Hospital de Palamós
Hospital Casa de Maternitat (Clínic)
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
Hospital de Terrassa. CST
Hospital del Mar
Hospital Plató Fundació Privada
Hospital Residència Sant Camil. CSG
Hospital San Joan de Déu Barcelona, Esplugues
Hospital Santa Maria, Lleida
Hospital Universitari General de Catalunya**
Hospital Universitari Sant Joan de Reus
Hospital Verge de la Cinta de Tortosa
Institut Català d'Oncologia (Badalona)
Institut Català d'Oncologia (Girona)

NIVELL ARGENT, MENCIÓ OR
7

Althaia. Xarxa Assistencial de Manresa
Hospital Comarcal d'Amposta
Hospital d'Igualada. CSA
Hospital de Mataró. CSM
Hospital de Mollet
Hospital Universitari Maternoinfantil de la Vall d'Hebron

NIVELL OR
8

Clínica Sant Josep. Althaia
Hospital Benito Menni CASM
Fundació Hospital Asil de Granollers
Hospital Clínic de Barcelona
Hospital de Campdevànol
Hospital Universitari de Traumatologia i Rehabilitació de la Vall d'Hebron
Hospital Universitari de Vic
Hospital Universitari General de la Vall d'Hebron
Institut Català d'Oncologia (L'Hospitalet)

(*) L'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol va realitzar una petició formal de revisió d'acreditació extraordinària la qual es va resoldre a l'abril de 2019. El centre va aconseguir pujar a nivell Bronze.

(**) L'Hospital Universitari General de Catalunya va realitzar una petició formal de revisió d'acreditació extraordinària la qual es va resoldre a l'octubre de 2019. El centre va aconseguir pujar a nivell Argent.

ACTIVITATS 2019

Avaluació de la prevalença del consum de tabac als hospitals

Durant el 2019, han realitzat l'enquesta de prevalença de consum de tabac entre els treballadors un total de 10 hospitals de la Xarxa:

- Quirónsalud del Vallès (23,2%)
- Hospital Sant Joan de Déu, Martorell (19,7%)
- Parc Sanitari Sant Joan de Déu (37,2%)
- Hospital de Mataró – CSM (22,5%)
- Hospital de Sant Pau i Santa Tecla (22,6%)
- Hospital Plató Fundació Privada (19%)
- Clínica Terres de l'Ebre (18,5%)
- Hospital Sociosanitari Mutuam Girona (19,1%)
- Hospital Sagrat Cor de Martorell (26,9%)
- Hospital Sociosanitari Mutuam Güell (39,2%)

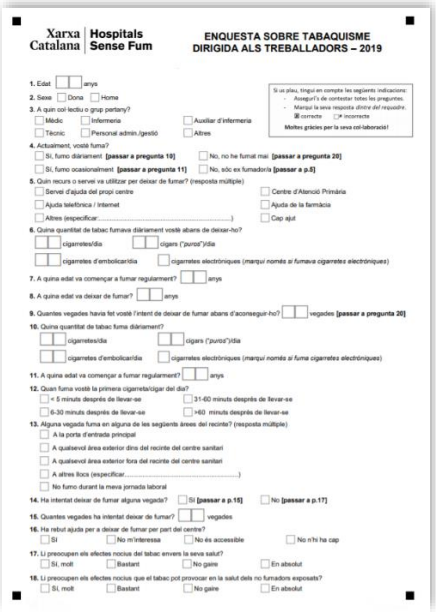
Xarxa Catalana | Hospitals Sense Fum

ENQUESTA SOBRE TABAQUISME DIRIGIDA ALS TREBALLADORS – 2019

Si us plau, tingui en compte les següents indicacions:
- Assegurí's de contestar totes les preguntes.
- Marqui la seva resposta *dintre del requadre.*
☑ correcte ☐✗ incorrecte

Moltes gràcies per la seva col·laboració!

1. Edat ☐☐ anys

2. Sexe ☐ Dona ☐ Home

3. A quin col·lectiu o grup pertany?
☐ Mèdic ☐ Infermeria ☐ Auxiliar d'infermeria
☐ Tècnic ☐ Personal admin./gestió ☐ Altres

4. Actualment, vostè fuma?
☐ Sí, fumo diàriament **[passar a pregunta 10]** ☐ No, no he fumat mai **[passar a pregunta 20]**
☐ Sí, fumo ocasionalment **[passar a pregunta 11]** ☐ No, sóc ex fumador/a **[passar a p.5]**

5. Quin recurs o servei va utilitzar per deixar de fumar? (resposta múltiple)
☐ Serveis d'ajuda del propi centre ☐ Centre d'Atenció Primària
☐ Ajuda telefònica / internet ☐ Ajuda de la farmàcia
☐ Altres (especificar:.....) ☐ Cap ajut

6. Quina quantitat de tabac fumava diàriament vostè abans de deixar-ho?
☐☐ cigarretes/dia ☐☐ cigars ("puros")/dia
☐☐ cigarretes d'embolicar/dia ☐ cigarretes electròniques (*marqui només si fumava cigarretes electròniques*)

7. A quina edat va començar a fumar regularment? ☐☐ anys

8. A quina edat va deixar de fumar? ☐☐ anys

9. Quantes vegades havia fet vostè l'intent de deixar de fumar abans d'aconseguir-ho? ☐☐ vegades **[passar a pregunta 20]**

10. Quina quantitat de tabac fuma diàriament?
☐☐ cigarretes/dia ☐☐ cigars ("puros")/dia
☐☐ cigarretes d'embolicar/dia ☐ cigarretes electròniques (*marqui només si fuma cigarretes electròniques*)

11. A quina edat va començar a fumar regularment? ☐☐ anys

12. Quan fuma vostè la primera cigarreta/cigar del dia?
☐ < 5 minuts després de llevar-se ☐ 31-60 minuts després de llevar-se
☐ 6-30 minuts després de llevar-se ☐ >60 minuts després de llevar-se

13. Alguna vegada fuma en alguna de les següents àrees del recinte? (resposta múltiple)
☐ A la porta d'entrada principal
☐ A qualsevol àrea exterior dins del recinte del centre sanitari
☐ A qualsevol àrea exterior fora del recinte del centre sanitari
☐ A altres llocs (especificar.....)
☐ No fumo durant la meva jornada laboral

14. Ha intentat deixar de fumar alguna vegada? ☐ Sí **[passar a p.15]** ☐ No **[passar a p.17]**

15. Quantes vegades ha intentat deixar de fumar? ☐☐ vegades

16. Ha rebut ajuda per a deixar de fumar per part del centre?
☐ Sí ☐ No m'interessa ☐ No és accessible ☐ No n'hi ha cap

17. Li preocupen els efectes nocius del tabac envers la seva salut?
☐ Sí, molt ☐ Bastant ☐ No gaire ☐ En absolut

18. Li preocupen els efectes nocius que el tabac pot provocar en la salut dels no fumadors exposats?
☐ Sí, molt ☐ Bastant ☐ No gaire ☐ En absolut

Els hospitals han rebut suport de la Xarxa per calcular la mostra necessària, escollint la mostra aleatòriament a partir dels registres de treballadors i implementar l'enquesta a cada hospital segons la seva organització interna i recursos. En aquest sentit, s'ha continuat utilitzant el model d'enquesta utilitzat des de l'any 2000, amb modificacions per incorporar tant l'exposició passiva (des de fa anys) com, més recentment, l'ús i opinions sobre les cigarretes electròniques, l'empaquetat genèric i el rol exemplar dels professionals sanitaris.

La Xarxa és l'encarregada de dur a terme tant la informatització i l'anàlisi de dades com l'informe corresponent amb els resultats més rellevants, en el qual es detalla la prevalença de consum de tabac entre els professionals, a part d'altres aspectes relacionats amb el tabac i el seu consum.

Avaluació de les activitats de control del tabac

Durant l'any 2019, 65 dels 84 (78,6%) centres adherits a la Xarxa han puntuat de manera autoreportada les mesures de control del tabac implementades a l'hospital per mitjà del qüestionari Self-Audit (SAQ). Amb l'objectiu de facilitar la seva realització, la Xarxa ha fet recordatoris on s'exposava acuradament la manera de procedir i d'incorporar els resultats a través del web de la Xarxa.

La puntuació mitjana del SAQ del 2019 ha estat de 111 punts de mitjana (sobre una puntuació màxima possible de 144 punts). En comparació amb els darrers tres anys utilitzant el mateix SAQ, observem un lleuger increment de la puntuació: 103 el 2016, i 108 el 2017 i 2018. Com es pot veure a la figura, aquest lleuger increment és degut a millors resultats en els centres que tenien prèviament puntuacions més baixes, com posa de manifest que la mitjana dels 10 centres amb menor puntuació ha estat de 72 en comparació dels 52 punts de l'any 2016.

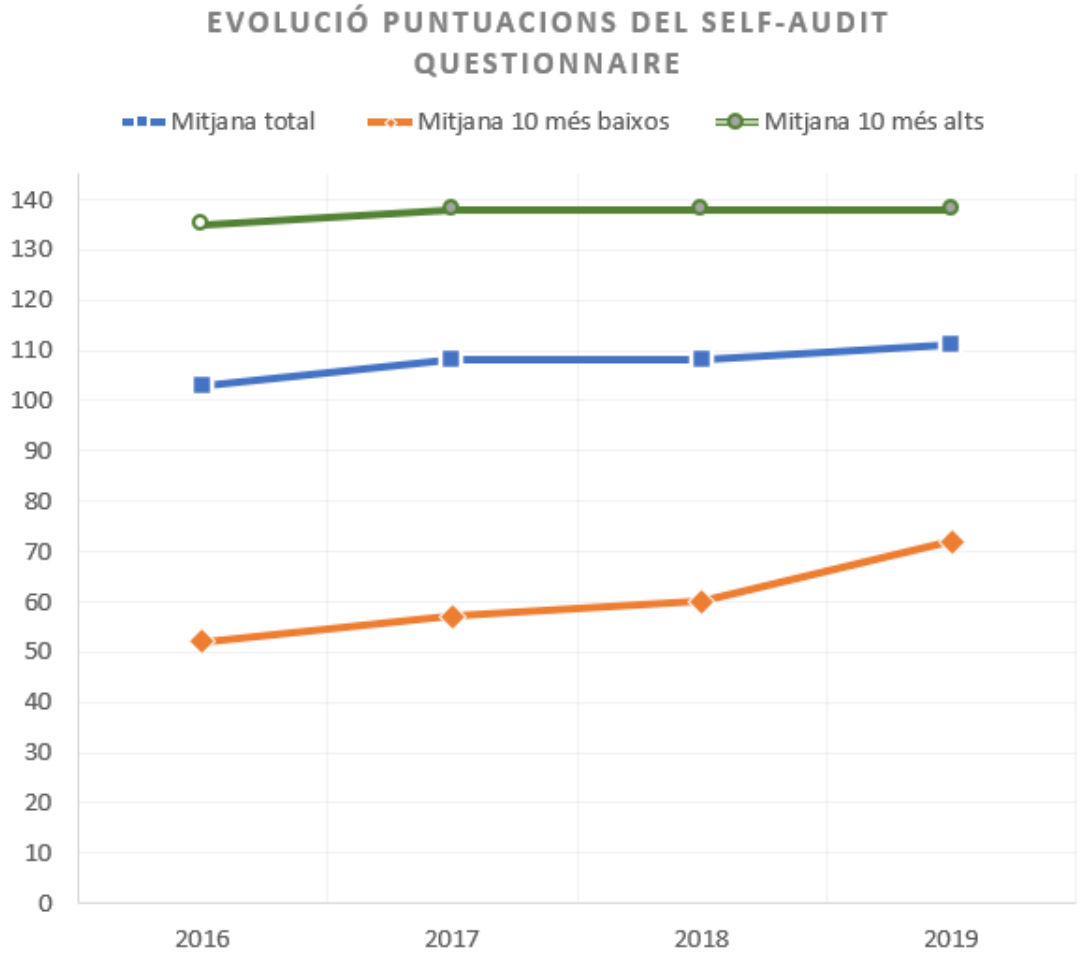

Programes de Deshabituació Tabàquica

PDT Treballadors

Actualment, un 80% dels hospitals de la Xarxa ofereixen ajuda per deixar de fumar als seus treballadors. Durant l'any 2019, s'han tractat 457 treballadors dins el programa PDT. Podreu trobar la seva distribució per hospitals a continuació:

Hospital de Sant Joan Despí Moisès Broggi. CSI	6
Hospital Sociosanitari de l'Hospitalet. CSI	NR
Centre d'Atenció Integral Hospital Dos de Maig. CSI	NR
Sociosanitari de l'Hospitalet	NR
Hospital-Residència Sant Camil. CSG	10
Hospital Sant Antoni Abat. CSG	-
Sant Jaume de Calella. CSMS	NR
Hospital Comarcal de Blanes. CSMS	NR
Hospital Sant Joan de Déu. Althaia, XAM	10
Centre Hospitalari. Althaia, XAM	*Compartit amb Althaia*
Clínica Sant Josep. Althaia, XAM	*Compartit amb Althaia*
Hospital Universitari de la Santa Creu de Vic	NR
Hospital Universitari de Vic. Clínica de Vic. CHV	NR
Hospital Universitari Sant Jaume de Manlleu. CHV	NR
Hospital del Mar. PSM	NR
Hospital de l'Esperança. PSM	NR
Centres Assistencials Dr. Emili Mira i López. PSM	NR
Centre Fòrum. PSM	NR
Hospital del Vendrell	NR
Consorci Sociosanitari de Vilafranca	NR
Hospital Universitari Sagrat Cor	0
Hospital Universitari General de Catalunya	5
Hospital Quirónsalud del Vallés	NR
Hospital de Mollet	NR
Hospital Sociosanitari de Mollet	*Compartit amb H. de Mollet*
Hospital Municipal de Badalona. BSA	4
Centre Sociosanitari El Carme. BSA	NR
Hospital Universitari General de la Vall d'Hebron	28

Hospital Clínic de Barcelona	85
Institut Català d'Oncologia. L'Hospitalet	19
Institut Català d'Oncologia. Badalona	2
Institut Català d'Oncologia. Girona	0
Fundació Sant Hospital (La Seu d'Urgell)	-
Hospital Sant Joan de Déu (Martorell)	NR
Hospital Comarcal del Pallars	*Els adrecen al CAP*
Hestia Duran i Reynals	NR
Parc Sanitari Sant Joan de Déu	NR
Hospital Universitari Mútua Terrassa	NR
Benito Menni CASM	NR
Clínica Girona	0
Sant Joan de Déu, Serveis Sociosanitaris	NR
Consorci Sanitari del Maresme (Hospital de Mataró)	15
Hospital Universitari de Bellvitge	29
Hospital Universitari Arnau de Vilanova, Lleida	8
Hospital Universitari Germans Trias i Pujol	22
Hospital Comarcal de l'Alt Penedès	NR
Hospital Universitari Doctor Josep Trueta, Girona	4
Hospital Universitari Sant Joan de Reus	11
Hospital Sant Joan de Déu Barcelona, Esplugues	15
Fundació Hospital de l'Esperit Sant	14
Pius Hospital de Valls	NR
Hospital Comarcal del Ripollès (Campdevànol)	5
Hospital Verge de la Cinta de Tortosa	15
Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII	1
Fundació Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa	16
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau	34
Consorci Sanitari de l'Anoia	37
Hospital de Sant Rafael	NR
Hospital de Viladecans	14
Hospital de Sant Pau i Santa Tecla	NR
Hospital de Terrassa. CST	5
Hospital de Figueres Fundació Privada	14
Fundació Privada Hospital Asil de Granollers	NR
Hospital de Sabadell. Corporació Sanitària Parc Taulí	NR

Hospital Santa Maria. Gestió de Serveis Sanitaris	NR
Hospital de Palamós. Serveis de Salut Integrals Baix Empordà	NR
Hospital Plató Fundació Privada	1
Hospital Comarcal d'Amposta	NR
Hospital de la Santa Creu (Jesús-Tortosa)	NR
Parc Hospitalari Martí i Julià. IAS	23
Hospital de Puigcerdà	5
Clínica Terres de l'Ebre	NR
Hospital Comarcal Móra d'Ebre	NR
Hospital de Cerdanya AECT-HC	-
Hospital Sociosanitari Mutuam Güell	0
Hospital Sociosanitari Mutuam Girona	0
Hospital Mare de Déu de la Mercè – Germanes Hospitalàries	NR
Fundació Sociosanitària de Manresa (Hospital de Sant Andreu)	0
Fundació Pere Mata Terres de l'Ebre	-
Fundació Hospital de Sant Celoni	NR
TOTAL TREBALLADORS tractats al 2019	**457**

NR = No reportat

PDT Pacients ingressats

Un 80% dels hospitals de la Xarxa porten a terme intervencions sobre el consum de tabac en pacients ingressats. El nombre de pacients tractats ha estat de 6.424 i la seva distribució per hospital es mostra a continuació:

Hospital de Sant Joan Despí Moisès Broggi. CSI	199
Hospital General de l'Hospitalet. CSI	*Compartit amb Broggi*
Hospital Dos de Maig. CSI	*Compartit amb Broggi*
Hospital Sociosanitari de l'Hospitalet. CSI	NR
Hospital-Residència Sant Camil –CSG	442
Hospital Sant Antoni Abat –CSG	-
Hospital Comarcal de Blanes – CSMS	NR
Sant Jaume de Calella – CSMS	NR
Hospital Sant Joan de Déu. Althaia, XAM	158
Centre Hospitalari. Althaia, XAM	-
Clínica Sant Josep. Althaia, XAM	NR
Hospital Univ. de la Santa Creu de Vic. CHV	NR
Fundació Hospital Sant Jaume de Manlleu. CHV	NR
Hospital Universitari de Vic - Osona SM - Clínica Vic . CHV	NR
Hospital del Mar. PSM	98
Hospital de l'Esperança. PSM	NR
Centres Assistencials Dr. Emili Mira i López. PSM	79
Centre Forum. Parc de Salut Mar. PSM	89
Hospital de Mollet. FSM	219
Hospital Sociosanitari de Mollet. FSM	24
Hospital Universitari Sagrat Cor - Grupo Quirónsalud	23
Hospital Universitari General de Catalunya - Grupo Quirónsalud	313
Hospital Quirónsalud del Vallés	NR
Hospital Municipal de Badalona. BSA	0
Centre Sociosanitari El Carme. BSA	NR
Hospital Universitari de la Vall d'Hebron	349
Hospital Clínic de Barcelona	604
Institut Català d'Oncologia. Badalona	40
Institut Català d'Oncologia. Girona	-
Institut Català d'Oncologia. L'Hospitalet	239
Hospital Comarcal del Pallars	4
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau	1069
Hestia Duran i Reynals	NR
Hospital Sant Joan de Déu, Serveis Sociosanitaris	NR
Hospital Universitari Sant Joan de Reus	26
Hospital Comarcal Móra d'Ebre	NR
Hospital Plató	231
Hospital Universitari Germans Trias i Pujol	150

Parc Sanitari Sant Joan de Déu	NR
Hospital de Viladecans	54
Hospital Universitari Mútua Terrassa	NR
Fundació Hospital Sant Joan de Déu de Martorell	NR
Hospital General de Granollers	NR
Hospital de Sant Rafael. Germanes Hospitalàries	77
Hospital Universitari de Bellvitge	347
Hospital Sant Joan Déu Barcelona (Esplugues de Llobregat)	NR
Fundació Hospital de l'Esperit Sant	8
Benito Menni CASM. Germanes Hospitalàries	NR
Hospital de Terrassa. CST	81
Parc Taulí Hospital Universitari	NR
Hospital de Mataró. CSM	439
Consorci Sanitari de l'Anoia	409
Hospital Comarcal de l'Alt Penedès	NR
Parc Hospitalari Martí i Julià. IAS	*Desconeixen les dades*
Clínica Girona	-
Fundació Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa	33
Hospital de Figueres. Fundació Salut Empordà	59
Hospital de Palamós. SSI Baix Empordà	NR
Hospital de Campdevànol	8
Fundació Hospital de Puigcerdà	16
Hospital Universitari de Girona Dr. Josep Trueta	214
Fundació Sant Hospital	0
Hospital Universitari Arnau de Vilanova	32
Hospital Universitari de Santa Maria. GSS	NR
Hospital del Vendrell	NR
Consorci SocioSanitari de Vilafranca	NR
Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII	12
Hospital de la Santa Creu de Jesús-Tortosa	NR
Hospital de Tortosa Verge de la Cinta	72
Clínica Terres de l'Ebre	NR
PIUS Hospital de Valls	NR
Hospital Comarcal d'Amposta	NR
Hospital de Sant Pau i Santa Tecla	NR
Hospital de Cerdanya, AECT-HC	26
Hospital Sociosanitari Mutuam Güell	0
Hospital Sociosanitari Mutuam Girona	22
Hospital Sagrat Cor de Martorell - Germanes Hospitalàries	NR
Hospital Mare de Déu de la Mercè - Germanes Hospitalàries	NR
Fundació Sociosanitària de Manresa (Hospital de Sant Andreu)	8
Fundació Pere Mata Terres de l'Ebre	151
Fundació Hospital de Sant Celoni	NR
TOTAL PACIENTS HOSPITALITZATS tractats al 2019	**6.424**

Programes de Deshabituació Tabàquica en salut mental: PDT-sm

PDT-sm

Dotze hospitals participen al programa de deshabituació tabàquica en pacients ingressats en unitats de salut mental. L'Agència de Salut Pública de Catalunya aporta els fàrmacs necessaris per al desenvolupament d'aquest programa i es dispensen exclusivament a aquells pacients motivats per deixar de fumar i després de l'alta hospitalària.

Des del seu inici al 2003, s'han inclòs 658 pacients en aquest programa. Durant l'any 2019 s'han inclòs 87 pacients.

El número de pacients intervinguts amb subministrament de fàrmacs segons l'hospital és el següent:

Hospital	Pacients 2013	Pacients 2014	Pacients 2015	Pacients 2016	Pacients 2017	Pacients 2018	Pacients 2019	Total pacients
Althaia	1	2	5	15	NR	0	4	**27**
Bellvitge	3	8	2	2	14	7	0	**36**
Clínic	-	6	10	9	5	5	7	**42**
Joan XXIII	7	17	14	8	12	13	2	**73**
Mataró	4	4	4	0	3	2	2	**19**
Mútua Terrassa	-	16	12	16	15	5	1	**65**
Sant Pau	9	25	44	43	47	47	41	**256**
Vall Hebron	-	5	2	0	5	4	2	**18**
CSTerrassa	-	2	2	4	NR	0	0	**8**
Benito Menni	-	2	7	15	9	16	12	**61**
Sta. Maria de Lleida	-	NR	NR	6	NR	0	0	**6**
Mollet	-	-	0	4	9	18	16	**47**
TOTAL	**24**	**87**	**102**	**122**	**119**	**117**	**87**	**658**

Laura Antón va presentar un pòster amb els resultats 2018 del programa PDT-sm al congrés **SRNT-Europe** (Oslo, setembre 2019).

TControl. Software i App pel seguiment de pacients

TControl és un programari que la Xarxa està adaptant i que serveix per fer el registre i seguiment de les intervencions de pacients i, amb això, portar al dia la història clínica de tabaquisme, tant de pacients ingressats com ambulatoris i treballadors.

A aquest programari s'afegeix una aplicació per instal·lar als telèfons dels pacients, i té per objectiu portar una relació més estreta entre professional i pacient, podent enviar missatges automàtics o personalitzats, crear alarmes per al seguiment de les visites i disposar i analitzar les dades dels pacients (a cada hospital) d'una manera senzilla.

Actualment s'està actualitzant el programari i l'aplicació per tal d'adaptar el seu contingut i millorar el control que es té de les dades. Un cop realitzades aquestes millores, es posarà a disposició dels hospitals de la Xarxa per tal que en puguin fer ús en la seva pràctica diària.

Grup de treball Tabac i Salut Mental

Durant l'any 2019 s'han celebrat dues reunions del grup, el dia 17 de maig i el 8 de novembre.

Material psicoeducatiu sobre tabac per grups de pacients: Diversos hospitals estan utilitzant el nou material en grups de pacients durant l'ingrés hospitalari. Falta provar el material en població infantil/juvenil. S'acorda traduir el material al castellà.

S'està portant a terme un **recull d'històries d'èxit**, de pacients amb trastorns mentals que han aconseguit deixar de fumar. L'objectiu serà conscienciar els professionals de que aquests pacients poden deixar de fumar i se'ls ha d'oferir ajuda.

Es desenvolupa l'esborrany del contingut del futur **curs online** sobre intervenció en tabaquisme en pacients amb trastorns mentals.

El dia 8 de maig es va portar a terme el **curs anual sobre tabac i alcohol per a residents** de primer any de l'àmbit de la salut mental de Catalunya (medicina, infermeria i psicologia). Docents: Marga Cano, Teresa Fernández i Concepció Martí.

Ja es disposen dels resultats de l'**estudi quantitatiu sobre intervenció en tabaquisme en unitats de salut mental** a través de la revisió de l'informe d'alta de pacients ingressats i l'estudi quantitatiu de les barreres dels professionals davant aquesta intervenció. Lidera l'estudi la Francina Fonseca i hi participen 7 hospitals.

Montse Ballbè ha presentat un pòster explicatiu sobre la creació, funcionament i activitat del grup de treball al congrés **SRNT-Europe** (Oslo, setembre 2019). Nombrat com a una de les 10 millors presentacions pòster del congrés.

A la **8a Jornada Catalana d'Infermeria de Salut Mental** (octubre 2019), Maite Sanz ha pogut incloure un full sobre el grup de treball i tots els materials del grup disponibles i descarregables amb codi QR dins els materials per tots els assistents a la jornada.

Es continua fent difusió de temes sobre tabaquisme i els trastorns mentals al compte de **Twitter** del grup: @psychonicotine

Pla de Formació Continuada en Tabaquisme de la XCHsF

L'any 2006 es va iniciar el pla de formació continuada en tabaquisme per als professionals dels centres membres de la XCHsF i del Programa d'Atenció Primària sense fum (PAPSF) amb cursos presencials. Des de llavors, s'ha anat diversificant l'oferta per poder donar resposta a les diferents necessitats i demandes dels professionals que volen adquirir les habilitats i competències necessàries per a un abordatge òptim del tabaquisme.

Aquest pla ofereix quatre modalitats de formació per tal de facilitar-ne la participació: en línia, presencial, formació de formadors i jornades (trobada anual de la Xarxa i jornada de salut mental).

Tots els cursos estan acreditats pel Consell Català de Formació Continuada de les Professions Sanitàries i estan avalats per més de deu anys d'experiència en formació de personal sanitari en matèria de control del tabaquisme i de personal docent de gran expertesa en aquest àmbit.

Enguany s'ha tornat a proporcionar aquesta formació de manera gratuïta, després de valorar els resultats negatius de l'edició 2018, on es va demanar una quota simbòlica per assegurar-ne l'assistència, fet que va repercutir en una participació molt deficient.

1. Formació presencial:

Durant l'any 2019 s'han realitzat set cursos presencials de nivells intermedi i avançat que es reparteixen al llarg de l'any amb una durada d'entre 5 i 10 hores. A continuació s'ofereix el detall dels cursos:

- Divendres, 12 d'abril - ***Abordatge en l'atenció al pacient fumador amb trastorn mental***.
  Durada: 6,5 h.
  Número de crèdits: 1,3
  Formadores: Antònia Raich i Sílvia Mondon
  Participació: 23 assistents
  Nivell: avançat

- Divendres, 26 d'abril - ***Bases motivacionals per ajudar a deixar de fumar***.
  Durada: 5 h.
  Número de crèdits: 1,0
  Formadora: Gemma Nieva
  Participació: 25 assistents
  Nivell: intermedi

- Divendres, 24 de maig - ***Abordatge en grup en l'atenció del tabaquisme***.
  Durada: 5 h.
  Número de crèdits: 1,2
  Formadores: Gemma Nieva i Montserrat Plana
  Participació: 24 assistents
  Nivell: intermedi

- Dimecres, 5 de juny - ***Estratègies per a la prevenció de recaigudes***.
  Durada: 5 h.
  Número de crèdits: 1,2
  Formador: Antoni Baena
  Participació: 27 assistents
  Nivell: intermedi

- Divendres, 4 d'octubre - ***Com realitzar un taller psicoeducatiu i motivacional per a fumadors.***
  Durada: 5 h.
  Número de crèdits: 0,9
  Formadora: Anna Riccobene
  Participació: 28 assistents
  Nivell: intermedi

- Dimarts, 1 d'octubre – ***Tabaquisme 2.0: Eines i recursos per a la consulta de tabac***.
  Durada: 6,5 h.
  Número de crèdits: 1,4
  Formador: Antoni Baena
  Participació: 23 assistents
  Nivell: intermedi

- Divendres 25 d'octubre i 8 de novembre – ***Tractament multicomponent del tabaquisme en grups d'especial atenció***.
  Durada: 10 h.
  Número de crèdits: 1,9
  Formadors: Antoni Baena i Josep Mª Sánchez
  Participació: 30 assistents
  Nivell: avançat

Durant l'any 2019 han assistit un total de **180 alumnes** als cursos presencials, amb les següents característiques sociodemogràfiques:

Tipus de centre sanitari	
Hospital (n=90)	50%
Centre d'Atenció Primària (n=85)	47%
Altres (centres SM, sociosanitaris…) (n=5)	3%

Col·lectiu professional assistent	
Infermeria (n=127)	70%
Mèdic (n=25)	14%
Psicòlegs (n=6)	3,5%
Altres (suport assist., admin., zeladors…) (n=22)	12,5%

Sexe	
Home (n=21)	11,5%
Dona (n=159)	88,5%

Cal esmentar la nostra satisfacció pel que fa a l'assistència als cursos presencials un cop restablerta la inscripció gratuïta, tenint en compte que l'assistència màxima és per a 30 alumnes. El seguiment continuat de les inscripcions amb els recordatoris pertinents, i la responsabilitat dels professionals a l'hora d'informar en cas de no poder venir amb el suficient temps per incorporar/repescar un altre professional en llista d'espera ha permès una participació molt òptima, arribant al 96% dels inscrits.

Pel que fa a l'avaluació, els resultats de l'enquesta de satisfacció continuen mostrant uns nivells molt alts:

Satisfacció general dels cursos	mitjana de 8,5 sobre 10
Satisfacció amb els docents	mitjana de 9,2 sobre 10
Adquisició de coneixement i aplicabilitat	81,7% puntuen bastant o molt

Un total de 1.732 professionals ha assistit als cursos presencials de la Xarxa des de 2006 fins al desembre 2019.

[Els programes d'aquests cursos es recullen a l'Annex].

2. Formació de Formadors

A través d'aquest programa de formació es capaciten professionals sanitaris a cada centre adherit a la Xarxa per tal que posteriorment puguin formar-ne d'altres en el seu mateix centre, adoptant així la figura de 'docent referent en tabaquisme' al seu centre. Actualment hi ha 118 referents formats per a impartir el curs d'Intervenció Breu en Tabaquisme en els seus hospitals. Aquest curs està acreditat amb 0,4 crèdits (fins el setembre de 2019 eren 0,3 crèdits) i té una durada de 2 hores. Els materials docents (diapositives i d'altres materials de suport) són lliurats des de la XCHsF als referents.

Durant l'any 2019, s'ha realitzat la següent activitat:

- Participació: 4 hospitals han realitzat cursos d'Intervenció Breu en Tabaquisme a les seves dependències a través del programa *Formació de Formadors*.
- Cursos realitzats: 7
- Assistència: 102 professionals.

Pel que fa a l'avaluació, també és un programa que està molt ben valorat, tant per part dels professionals que hi assisteixen com per part del referents que el realitzen en el centre:

Alumnes	
Satisfacció general dels cursos	mitjana de 9,10 sobre 10
Intenció d'intervenció futura (aplicabilitat)	98,9% d'acord i totalment d'acord
Coneix el circuit d'intervenció	28,9% (abans de fer el curs) 96,9 (en finalitzar-lo)
Docents	
És molt satisfactori pel docent referent	90,0% totalment d'acord
El material del curs ofert per la XCHSF és apropiat	100% d'acord i totalment d'acord

Des de l'inici del programa, a principis de l'any 2009, a dia d'avui **s'han format 2.850 professionals.**

Característiques socials dels assistents als cursos de Formació de Formadors durant el 2019:

Col·lectiu professional assistent	
Infermeria	61,4%
Auxiliar d'infermeria	25,5%
Mèdic	2%
Psicòleg	2%
Altres (suport assist., admin., zeladors…) (n=22)	8,8%

Sexe	
Home	11,1%
Dona	88,9%

3. Formació en línia

L'any 2014 es va posar en marxa (amb una prova pilot a l'ICO) el curs online d'*Intervenció breu en tabaquisme* per tal de facilitar que els professionals disposessin d'una formació bàsica i essencial per iniciar-se en l'abordatge del tabaquisme.

El curs pretén oferir una visió global sobre l'epidèmia del tabaquisme, així com de les tècniques i tractaments per a l'ajuda en la cessació tabàquica. Es tracta d'un curs acreditat amb 1,6 crèdits, de 10 hores de durada i amb una participació màxima de 250 alumnes per edició. Des de la Xarxa recomanem realitzar-lo abans d'assistir als cursos presencials de nivell intermedi i avançat.

Durant l'any 2019 s'han realitzat quatre edicions amb un total de 985 alumnes inscrits, dels quals 641 han finalitzat el curs (65%).

- 17ª edició: 25 de febrer al 25 de març: 247 inscrits, inicien 157 i finalitzen 149 (60 %)
- 18ª edició: 29 d'abril al 29 de maig: 250 inscrits, inicien 185 i finalitzen 164 (66%)
- 19ª edició: 30 de setembre al 30 d'octubre: 250 inscrits, inicien 162 i finalitzen 152 (61%)
- 20ª edició: 18 de novembre al 18 desembre: 238 inscrits, inicien 194 i finalitzen 176

Edició	Període	Inscrits	Iniciats	Finalitzats	Adhesió
17	Febrer-Març	247	163	149	60%
18	Abril-Maig	250	185	164	66%
19	Setembre-Octubre	250	162	152	61%
20	Novembre-Desembre	238	194	176	74%
Total any 2019		***985***	***704***	***641***	***65%***

Durant l'any 2019 han assistit un total de **641 alumnes** al llarg de les quatre edicions del curs online, amb les següents característiques socials:

Tipus de centre sanitari	
Hospital (n=392)	61%
Centre d'Atenció Primària (n=215)	33%
Altres (centres SM, sociosanitaris…) (n=38)	6%

Col·lectiu professional assistent	
Infermeria i Auxiliar d'infermeria (n=482)	75%
Mèdic (n=79)	13%
Psicòlegs (n=8)	1%
Altres (suport assist., admin., zeladors…) (n=72)	11%

Sexe	
Home (n=79)	12,3%
Dona (n=572)	87,7%

Els resultats de l'enquesta de satisfacció continuen mostrant uns nivells molts alts de satisfacció, com mostren els seus resultats:

Satisfacció general del curs	mitjana de 8,7 sobre 10
Adequació del contingut a les necessitats	mitjana de 9,5 sobre 10
Adquisició de coneixement i aplicabilitat	82,4% puntuen bastant o molt

Des de l'any 2014 fins al 2019, un total de **2.664 professionals** han estat formats en aquest curs.

Consideracions generals

Per tal d'optimitzar la participació al Pla de Formació Continuada de la Xarxa, un aspecte a destacar és la divulgació d'aquesta activitat per part dels coordinadors de cada centre. Com a demanda dels mateixos professionals i recomanació de la Xarxa, és convenient sistematitzar les **vies de difusió als centres** amb el Departament de Formació, i si és possible, reforçar-ho amb el Departament de Comunicació, o bé, a qui es consideri oportú en funció de la idiosincràsia del centre per tal que la informació arribi al màxim nombre de professionals.

Addicionalment, cal reforçar la participació a la Trobada anual de la Xarxa com a espai d'intercanvi i aprenentatge d'altres experiències i accions dutes a terme. Recomanem l'assistència no només del/la referent del centre sinó també dels professionals del comitè promotor o interessats amb el projecte. Aquesta participació permet conèixer de primera mà i enriquir-nos amb el que fan els professionals d'altres centres.

Resum del pla de formació continuada

Cicle Formació Continuada any 2018

Modalitat presencial:	180
Formació de formadors:	102
Modalitat on-line:	641
Total participació als cursos:	*923*

Cicle Formació Continuada 2006-2019

Modalitat presencial:	1.732
Formació de formadors:	2.850
Modalitat on-line:	2.664
Total participació als cursos:	*7.246*

Aprenentatge Interactiu:
Trobada Anual de la XCHsF
Jornada de Tabac i Salut Mental

Nombre de participants en la formació presencial per centre sanitari

Hospital Clínic de Barcelona	8
Consorci Sanitari de Terrassa	7
Hospital Sagrat Cor, Serveis de Salut Mental	6
Hospital General de l'Hospitalet	4
Fundació Sanitària Hospital de Mollet	3
Hospital Viladecans	3
Clínica Terres de l'Ebre	2
Fundació Hospital Esperit Sant	2
Hospital Comarcal Amposta	2
Hospital de Sant Pau	2
Hospital El Vendrell	2
Hospital Germans Trias i Pujol	2
Hospital Sant Joan de Déu	2
ICO	2
Hospital Universitari General de Catalunya	2
Benito Menni CASM	1
CAP Vila Olímpica. Hospital del Mar	1
Fundació Althaia	1
Fundació Hospital de Puigcerdà. ABS	1
Fundació Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa	1
Fundació Hospital Sant Joan de Déu de Martorell	1
Hospital de Cerdanya	1
Hospital de Figueres	1
Hospital Dos de Maig	1
Hospital Parc Taulí	1
Hospital Sant Celoni	1
Hospital St. Joan Despí Moisès Broggi. ABS	1
Hospital Sociosanitari Mutuam Güell	1
Hospital Universitari de Santa Maria	1
IAS_CAS Girona (Institut d'Assistència Sanitària)	1
SSIBE (Serveis de Salut Integrats Baix Empordà)	1
TOTAL	***65****

**S'ha de tenir en compte que un professional pot haver realitzat més d'un curs. Per aquest motiu, en nombre d'assistents difereix del nombre de professionals formats.*

Nombre de participants a la formació en línia segons centre sanitari

Hospital Clínic de Barcelona	63
Hospital Universitari Arnau de Vilanova	27
Consorci Sanitari del Maresme	26
Corporació Sanitària Parc Taulí	26
Pius Hospital de Valls	21
Hospital Plató	19
Benito Menni CASM	14
Althaia Xarxa Assistencial Universitària de Manresa	12
Hospital Universitari Mútua de Terrassa	12

Fundació Sanitaria Mollet	11
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau	10
Hospital Universitari General de Catalunya	10
Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona	9
ICO. Hospital Duran i Reynals	9
GSS Hospital Santa Maria de Lleida	8
Fundació Privada Hospital Asil de Granollers	7
Fundació Salut Empordà: Hospital de Figueres	6
Fundació Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa	6
Althaia. Hospital Sant Joan de Déu	6
Hospital Baix Llobregat. Moisès Broggi	6
Fund. Pere Mata. Hospital Universitari Institut Pere Mata	6
Consorci Sanitaria Anoia. Hospital d'Igualada	5
Hospital Josep Trueta	5
Hospital Sant Pau i Santa Tecla	5
Hospital General de l'Hospitalet	5
Hospital de Tortosa Verge de la Cinta	5
Hospital del Vendrell (Xarxa Sanitària i Social Santa Tecla)	4
Hospital Universitari Vall d'Hebron	4
Hospital Comarcal Móra d'Ebre	3
Hospital Universitari Sant Joan de Reus	3
Hospital 2 de Maig. CAIDM	3
SSIBE. Hospital de Palamós	3
ICO Badalona	3
Residencia Alt Camp - Pius Hospital	3
Hospital Casa Maternitat (Hospital Clínic de Barcelona)	2
Germanes Hospitalàries. La Mercè	2
Hospital de Viladecans	2
Hospital del Mar	2
Hospital Residència Sant Camil	2
IAS. Hospital Santa Caterina	2
Institut Català d'Oncologia, Girona	2
Fundació Hospital de Puigcerdà	1
Hospital Comarcal del Pallars	1
Benito Menni CASM	1
Hospital Germans Trias i Pujol	1
Hospital Municipal Badalona	1
Clínica Sant Josep, Manresa	1
Hospital Sant Joan de Déu Barcelona, Esplugues	1
Hospital Universitari de Bellvitge	1
Hospital Universitari de Vic	1
Consorci Hospitalari de Vic	1
Hospital Sociosanitari de l'Hospitalet	1
HSS Mutuam Girona	1
Parc Sanitari de Sant Joan de Déu	1
TOTAL	***392****

**La resta de participants fins als 641 pertanyien a Centres d'Atenció Primària i d'altres.*

Coordinació general dels hospitals de la Xarxa

Les diverses activitats i aspectes relacionats amb els projectes *sense fum* dels centres de la Xarxa han estat seguits i coordinats de manera continuada, tant de per telèfon com per correu electrònic des de la coordinació de la Xarxa.

En aquells centres que han mostrat interès a formar part de la Xarxa, s'han realitzat reunions d'informació i assessorament amb la finalitat de donar a conèixer el procés d'adhesió, així com la metodologia i les activitats a emprendre per començar el Projecte sense Fum en els seus centres. Concretament, durant l'any 2019 els hospitals interessats en formar part de la Xarxa han estat l'Hospital Asepeyo Sant Cugat, HU Institut Pere Mata, Hospital de Barcelona i Centre Sociosanitari Monterols de Reus.

De la mateixa manera, s'han realitzat reunions de seguiment dels projectes que ja estan en marxa per tal d'oferir un seguiment *in situ* més personalitzat als hospitals membres, ajudant a l'elaboració d'estratègies i accions per a la implementació de polítiques de control del tabac als hospitals.

Tanmateix, durant tot el 2019 s'ha dut a terme una tasca d'assessorament, informació i comunicació directa amb els hospitals de la Xarxa mitjançant correu electrònic i via telefònica per informar sobre diverses tasques com el *Qüestionari SelfAudit*, formació en tabaquisme, procés d'acreditació dels hospitals, elaboració d'enquestes, jornades d'interès científic, etc.

En relació al web de la Xarxa, la seva actualització ha estat constant i ha inclòs un seguit de notícies rellevants i d'interès pels hospitals, posant al dia la informació dels cursos, els materials, les dades dels hospitals, l'alta de nous hospitals, etc.

També, amb la finalitat d'informar els hospitals de les notícies en relació al control del tabac i hospitals, normativa, notícies relacionades, etc. s'ha continuat posant informació al compte de Twitter de la Xarxa: @XarxaCHsF

Dia Mundial Sense Tabac - XX Setmana Sense Fum

Un any més, la Xarxa ha animat a realitzar les activitats del Dia Mundial sense Tabac al voltant de la Setmana Sense Fum, del 25 al 31 de maig. Diverses entitats, coordinades per l'Agència de Salut Pública de Catalunya, ens hem organitzat per compartir les activitats al voltant d'aquesta setmana. Amb la col·laboració de totes les entitats implicades es persegueix reforçar un missatge comú, arribant amb més impacte i a un sector més ampli de la població.

L'objectiu de la Setmana Sense Fum és sensibilitzar la població de la importància que té per a la salut el fet de no iniciar-se, abandonar el consum de tabac i poder gaudir d'un ambient lliure de fum. El lema per aquest any 2019 ha estat: ***Recupera la inspiració. Volem ajudar-te a deixar de fumar***.

S'ha adreçat als hospitals al web de la XX Setmana Sense Fum a on hi havien propostes d'activitats i materials específics d'aquesta campanya, així com d'altres materials sobre tabaquisme.

Com cada any, una activitat d'aquesta Setmana Sense Fum ha estat una enquesta per conèixer l'opinió de la població general sobre temes de tabaquisme. Es va encoratjar als hospitals a fer difusió d'aquesta enquesta i a realitzar-la, tant als professionals sanitaris com entre els usuaris dels hospitals.

Un cop finalitzada la Setmana Sense Fum es va demanar que emplenessin un formulari al web de recollida de les activitats realitzades, per tal d'analitzar l'impacte i fer-ne el seguiment.

D'altra banda, com cada any, s'ha assessorat i orientat als hospitals respecte al Dia Mundial sense Tabac, el lema de l'OMS i les activitats que s'han dut a terme en anteriors ocasions, realitzant posteriorment un recull de les accions desenvolupades als centres (material disponible al web de la Xarxa).

Calendari Xarxa

Com cada any, la Xarxa ha elaborat i lliurat el calendari de paret en format pòster als diferents hospitals. També s'ha posat a disposició el calendari en format PDF descarregable des del web de la Xarxa. El lema del calendari del 2019 ha estat: *Allunya't del tabac i guanya llibertat.*

A banda de l'ús propi del calendari, aquest recurs facilita la visibilitat del projecte als centres sanitaris. Així mateix, aquest és ben rebut pels professionals dels centres sanitaris. També, com en anys anteriors, s'ha posat a disposició dels professionals dels centres d'Atenció Primària.

Trobada anual de la Xarxa

El 20 de novembre va tenir lloc la XVII Trobada anual de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum (XCHsF) a l'Hospital Clínic de Barcelona, en la que vam poder comptar amb la participació d'una bona part dels hospitals que la conformen.

La presentació de la Trobada va anar a càrrec del coordinador de la Xarxa **Esteve Fernández**.

Pilar Varela, directora de la Direcció per a les Persones de l'Hospital Clínic, va donar la benvinguda als hospitals assistents amb un missatge engrescador d'unificar esforços des de tots els estaments de les organitzacions hospitalàries, posant èmfasi en la implicació dels alts càrrecs per donar visibilitat i rellevància al projecte sense fum.

Tot seguit, **Montse Ballbè**, **Mercè Margalef** i **Laura Antón** van fer balanç de les accions realitzades des de la coordinació de la Xarxa pel que fa als programes desplegats, la formació realitzada, els materials disponibles i es van presentar projectes de futur.

Posteriorment, **Victòria Olivé** va presentar l'extensa trajectòria de l'Hospital Clínic i els projectes que s'estan duent a terme al voltant del control del tabac a l'hospital, sota el títol *Avançar més enllà de l'Or*, doncs recentment han rebut la reacreditació amb aquest nivell d'excel·lència.

Després del descans, **Ferran Campillo** va presentar la nova guia *Tabaquisme Ambiental i Salut Perinatal i Infantil (TASPI)* a on han estat involucrats diversos àmbits per a la seva elaboració, a més de donar una pinzellada sobre la tasca que es realitza des de la Unitat de Salut Mediambiental de l'Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa.

Tot seguit, des de la coordinació de la Xarxa es va presentar la campanya "Allunyem el tabac" que vol implementar accions al voltant dels entorns dels hospitals per convertir-los en espais sense fum. En relació a aquesta campanya, la **Patrícia Agüera** va presentar l'organització *No más collillas en el suelo Barcelona* per oferir possibles col·laboracions futures al voltant d'aquesta campanya.

Finalment, sota el títol de *Píndoles hospitalàries* es van compartir projectes i accions d'èxit dels hospitals: *Superar amb èxit les dificultats*, de la mà de **Rosa Carreras** de l'Hospital de Santa Caterina, IAS i *El projecte sense fum en la gestió privada*, per part d'**Esther Concha** de l'Hospital General de Catalunya.

La jornada va tractar temes d'interès per als assistents que van fomentar la participació fent aportacions de gran vàlua per a poder avançar tots junts en el control del tabac als hospitals de Catalunya.

Josep Maria Suelves, cap del Servei de Prevenció i Control del Tabaquisme i de les Lesions de l'Agència de Salut Pública de Catalunya va cloure l'acte amb reflexions per endur-se cap a casa i va fer l'entrega de les acreditacions extraordinàries que es van atorgar als tres centres que l'han rebut durant aquest període:

- Hospital General de Catalunya (Argent)
- Hospital de Mollet (Argent, menció or)
- Hospital Universitari Germans Tries i Pujol (Bronze)

Programa de la Trobada:

XVII Trobada anual

Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum

20 de novembre de 2019
10h - 14h

Hospital Clínic de Barcelona
Sala Farreras Valenti, escala 9 - planta 3

Generalitat de Catalunya Departament de Salut · ICO Institut Català d'Oncologia · Xarxa Catalana Hospitals Sense Fum

10:00h Benvinguda

Esteve Fernández, Coordinador de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum. Director d'Epidemiologia i Prevenció del Càncer. Cap de la Unitat de Control del Tabac. Institut Català d'Oncologia / IDIBELL

Carmen Cabezas, Subdirectora general de Promoció de la Salut. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya

Pilar Varela, Directora de la Direcció per a les Persones de l'Hospital Clínic de Barcelona

10:20h Balanç de la Xarxa

- Estat actual de la Xarxa, SelfAudit i Comunicació - Laura Antón, Coordinadora tècnica de la Xarxa. Institut Català d'Oncologia
- PDT pacients i professionals, PDTsm i Grup de Treball Tabac i Salut Mental - Montse Ballbè, Coordinadora tècnica de la Xarxa. Institut Català d'Oncologia
- Formació - Mercè Margalef, Administració de la Xarxa. Institut Català d'Oncologia

11:00h Hospital Clínic: Avançar, més enllà de l'Or – Victòria Olivé, Servei de Salut Laboral. Hospital Clínic de Barcelona

11:20h Píndoles hospitalàries:

- Arribar a l'or... i mantenir-se – Joana Guerrero, Servei de Prevenció de Riscos Laborals i Medi Ambient. Hospital General de Granollers
- Superar amb èxit les dificultats – Rosa Carreras, Servei de Prevenció. Hospital de Santa Caterina. Institut d'Assistència Sanitària
- El projecte sense fum en la gestió privada – Esther Concha, Servei de Qualitat. Hospital Universitari General de Catalunya

12:00h Descans

12:30h Nova guia Tabaquisme Ambiental i Salut Perinatal i Infantil (TASPI) – Ferran Campillo, Unitat de Salut Mediambiental Pediàtrica. Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa

12:45h Entorns sense fum: campanya "Allunyem el tabac" - Montse Ballbè i Laura Antón

- Presentació de la proposta i imatge de la campanya
- Presentació de la iniciativa "No más colillas en el suelo" – Patrícia Agüera

13:15h Espai de debat: els hospitals tenen la veu

Modera: Josep Maria Suelves, Cap del Servei de Prevenció i Control del Tabaquisme i de les Lesions. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya

13:50h Conclusions i cloenda – Josep Maria Suelves i Esteve Fernández

Altres iniciatives i col·laboracions

Grup de treball 'Accessos sense fum'

Des de la coordinació de la Xarxa, s'ha continuat treballant en el projecte "Allunyem el tabac" per promoure no fumar just a l'exterior dels accessos dels hospitals. Concretament, es pretén evitar el consum de tabac a un perímetre de 5 metres dels accessos i sensibilitzar els treballadors dels hospitals per a que no surtin a fumar amb roba de treball o identificats com a treballadors de l'hospital pel rol modèlic que tenen.

L'objectiu final és poder traslladar les millors pràctiques a la resta d'hospitals de la Xarxa i compartir així l'experiència.

S'han dissenyat un seguit de materials per a la implementació de la campanya: imatge visual amb cartelleria, fullets, protocols d'implementació, carta model per al contacte amb l'Ajuntament, etc.

El grup de treball el conformen cinc hospitals, l'SCATT i l'Agència de Salut Pública de Catalunya i han participat en les decisions sobre les accions a emprendre.

Tabaquisme Ambiental i Salut Perinatal i Infantil (TASPI)

Amb la intenció d'abordar el tabaquisme ambiental i la salut a la etapa perinatal i primera infància de manera coordinada i homogènia des de tots els àmbits (pediatria, ginecologia i obstetrícia tant d'atenció primària com hospitalària) i en totes les etapes (preconcepció, embaràs, postpart i infància), des del Programa Atenció Primària Sense Fum, es va decidir formar un grup de treball amb la presència d'entitats relacionades d'una manera o altra amb la salut infantil, per realitzar un enfocament plural, divers i multidisciplinari. La Xarxa ha estat present en aquest grup treballant col·laborativament des de l'inici.

L'objectiu principal d'aquest treball és el d'incentivar l'abordatge del tabaquisme en el període de preconcepció, a l'embaràs, lactància i pediatria de manera coordinada i homogènia en totes les etapes.

Podeu consultar i descarregar-vos la guia en el següent enllaç https://www.xchsf.cat/docs/782-Guia%20TASPI_2019.pdf

Col·laboració amb la Global Network

La Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum treballa en estreta relació amb la Global Network for Tobacco Free Healthcare Services (GNTH). Durant el 2019, Laura Antón com a membre de la Junta d'aquesta organització ha realitzat periòdicament teleconferències per realitzar el seguiment de les accions d'aquesta xarxa internacional, de la qual en som membres.

El 23 d'octubre es va realitzar la reunió anual mitjançant teleconferència, a on la XCHsF va participar juntament amb l'assistència d'altres xarxes membres de la GNTH per avaluar l'activitat realitzada durant l'any així com presentar les línies de futur de l'organització. En concret hi van participar 25 representants de 19 membres d'aquesta Xarxa. Durant aquesta reunió es van escollir els nous integrants de la junta d'aquesta organització, que actualment està representada per les següents persones/països:

Susann Koalick (Switzerland) -Presidenta

Laura Antón (Catalonia – Spain) - Vicepresidenta

Claudia Kurat (Austria) - Tresorera

Aine Buggy (Ireland)

Ann Tzung-Yee Feng (Taiwan)

Lenka Štěpánková (Czech Republic)

Myriam Bouyahi (France)

La coordinació de la Xarxa es realitza des de la Xarxa Australiana (Barwon Health), a càrrec de Rudi Gasser.

Laura Antón va ser escollida per assumir la Vicepresidència de la Junta pels propers dos anys. Aquesta nova situació es produeix després de dos anys a la Junta com a Tresorera de la Xarxa. Durant aquests dos anys Laura Antón ha participat activament en l'elaboració del pla estratègic i en les activitats de disseminació de la Global Network.

D'altra banda, per quart any consecutiu, la Laura Antón ha participat com a jurat en el procés d'acreditació internacional Gold Forum process. Aquesta col·laboració permet contribuir en el treball del grup d'experts internacionals sobre les polítiques de control del consum de tabac i avaluar els diversos projectes sense Fum presentats pels hospitals candidats a ser acreditats com a nivell OR.

En el marc del GOLD Forum 2018/98, dos hospitals catalans van recollir la reacreditació OR durant el 27è Congrés Internacional d'Hospitals Promotors de la Salut (HPH) que es va realitzar a Varsòvia (Polònia) el 29 de maig de 2019.

Aquests hospitals varen ser:

- Hospital Clínic de Barcelona
- Hospital General de Granollers

Durant el procés d'acreditació 2019/20 del Gold Forum, la Xarxa Catalana ha presentat i recolzat la Fundació Sanitària Mollet com a candidat per acreditar-se amb l'OR.

Des de la coordinació de la Xarxa s'ha participat en diverses reunions, tant presencials com telefòniques per orientar en l'elaboració dels documents que es requereixen per a la presentació dels projectes d'aquest hospital. A més a més, durant tot el procés s'ha anat orientant en l'elaboració de la documentació a presentar i s'ha actuat d'interlocutor amb la coordinació de la Global Network quan ha estat necessari.

Grup de treball de la Global Network amb les xarxes espanyoles

Des de la Xarxa hem continuat coordinant mitjançant diverses teleconferències aquest grup de treball de revisió, traducció i consens del qüestionari Self-Audit, així com del document d'implementació de les normes internacionals. Així mateix, s'ha establert aquest grup de treball per tal de treballar conjuntament en les diverses iniciatives comunes que puguin anar sorgint.

Assistència a jornades i publicacions

Assistència a jornades

• Àmbit Nacional

IX Jornada Societat Catalana d'Atenció i Tractament del tabac. Caixa Fòrum. Barcelona, 15 febrer 2019

Comunicació oral: Mondon S, Ballbè M, Contel M, Feria I, Fonseca F, Andreu M, Grup de Treball de Tabac i Salut Mental. Actituds dels professionals sobre l'abordatge del tabac en Salut Mental. Assignatura pendent? - *3r premi a la millor comunicació*

XIII Jornada de Tabaquisme de Lleida. Lleida, 25 de març 2019

Jornada Primària sense Fum. El Vendrell. 12 de juny 2019

• Àmbit Internacional

Tobacco Free Pre-Conference, XXVII HPH Annual Conference. Varsòvia, 29 de maig

19th SRNT Europe conference. Oslo, 12-14 setembre

Comunicació pòster: Ballbè M, Gual A, Antón L, Mondon S, Pinet C, Nieva G, Fonseca F, Martí C, Piñas E, Cano M, Fernández T, Feria I, Sanz M, Díaz R, Palau N, Molano A, de Maria I, Contel M, Tristany J, Hernández-Ribas R, Raich A, Subirà S, Bruguera E, Grau I, de Castro-Palomino M, Valverde A, Suelves JM, Fernández E. A networking model to enhance tobacco control in hospital mental health settings. *Menció a les 10 millors comunicacions pòster*

Comunicació pòster: Ballbè M, Martínez C, Feliu A, Torres N, Pinet C, Mondon S, Nieva G, Raich A, Vicens J, Barrio P, Hernández-Ribas R, Costa S, Vilaplana J, Andreu M, Alaustre L, Vilalta E, Bonet J, Flores M, Blanch R, Enríquez M, Subirà S, Bruguera E, Suelves JM, Guydish JM, Fernández E. Acceptability of a quitline intervention for smoking cessation for patients with severe mental disorders at hospital discharge (061 QuitMental Study)

Comunicació pòster: Antón L, Ballbè M, Gual A, Pinet C, Costa S, Carcolé B, Palau N, Feria I, González AI, Hernández-Ribas R, Morchón S, Mondon S, Martí C, Piñas E, Rubio L, Bernabeu J, Gómez O, Cano M, Nieva G, Bruguera E, de Maria I, Sanz M, Abella F, Vilarassau A, Valverde A, Suelves JM, and Fernández E. Impact of a program to promote smoking intervention in mental health wards and after discharge [The PDT-sm program].

Comunicació pòster: Antón L, Koalick S, Gasser R, Kurat C, Lo SY, Kjevick G and Gunning M. GNTH Standards for Tobacco Control in Healthcare Centers.

ANNEX: RESUM CURSOS

FORMACIÓ PRESENCIAL - PRIMER SEMESTRE

Xarxa Catalana | Hospitals Sense Fum

Formació en tabaquisme

CURSOS PRIMER SEMESTRE 2019

12 d'abril

Abordatge en l'atenció al pacient fumador amb trastorn mental

Curs de set hores que capacita els professionals sanitaris en l'abordatge per la cessació tabàquica del pacient fumador amb trastorn mental.

Amb aquest curs podreu conèixer les intervencions més eficaces per a deixar de fumar en l'atenció a pacients amb malaltia mental. Presentar i descriure l'abordatge psicològic i farmacològic per deixar de fumar.

I conèixer les estratègies més eficaces per implantar un centre de salut mental sense fum.

26 d'abril

Bases motivacionals per ajudar a deixar de fumar

Curs de cinc hores que capacita el personal sanitari a incrementar la motivació dels pacients per deixar de fumar.

Podreu aprendre a valorar la motivació del fumador per deixar de fumar i valorar l'autoeficàcia. Sabreu com ajudar a les persones a assolir reptes i mantenir-se abstinents.

24 de maig

Abordatge en grup en l'atenció del tabaquisme

Curs de cinc hores que forma els professionals sanitaris en la gestió de grups de persones que volen deixar de fumar.

Participant en aquest curs podreu conèixer dinàmiques grupals i les intervencions més efectives en control de tabaquisme per a grups de pacients.

Formació gratuïta

Xarxa Catalana | Hospitals Sense Fum

Formació en tabaquisme

CURSOS PRIMER SEMESTRE 2019

6 de juny

Estratègies per a la prevenció de recaigudes

Curs de cinc hores que prepara els professionals de la salut en la prevenció i reconducció de situacions de recaiguda.

Aquest curs us permetrà saber quines són les causes més habituals de recaiguda i conèixer quines són les intervencions eficaces que disminueixen els riscos.

També podreu reconduir les recaigudes per ajudar a la persona en el seu procés de tornar a deixar de fumar.

* «Cursos acreditats pel Consell Català de la Formació Mèdica Continuada i la"Comisión de Formación Continuada del Sistema Nacional de Salud"

Inscripcions

www.xchsf.cat
Apartat Formació // Formació presencial
Complimenteu el formulari d'inscripció
Més informació: sensefum@iconcologia.net / 93 2607357

Institut Català d'Oncologia
Sales de Formació - Planta 1
Granvia de l'Hospitalet 199-203
08908 L'Hospitalet de Llobregat (Barcelona)

FORMACIÓ PRESENCIAL - SEGON SEMESTRE

Xarxa Catalana | Hospitals Sense Fum

Formació en tabaquisme

CURSOS SEGON SEMESTRE 2019

1 d'octubre

Tabaquisme 2.0: Eines i recursos per a la consulta de tabac

Curs de sis hores i mitja que dóna a conèixer i ensenya a utilitzar adientment diverses eines informàtiques relacionades amb la intervenció en e-salut.

Amb aquest curs s'actualitza el coneixement sobre:

- aspectes ètics de la intervenció a distància
- comunicació dels terapeutes amb els e-pacients (programes de gestió
- i generació massiva d'emails). Avantatges i desavantatges d'aquestes
- intervencions.
- programes de gestió de la informació o la planificació (citació
- bibliografica, creació i gestió de BBDD i enquestes, consulta de
- publicacions, gestió de idees: mindmaps, creació d'algorismes, gestió
- de projectes...) i altres aspectes generals.

«Cursos acreditats pel Consell Català de la Formació Mèdica Continuada i la"Comisión de Formación Continuada del Sistema Nacional de Salud"

4 d'octubre

Com realitzar un taller psicoeducatiu i motivacional per a fumadors

Curs de cinc hores que capacita els professionals sanitaris a fer tallers teòrico-pràctics adreçats a fumadors per motivar-los a iniciar un intent d'abandonament.

Participant en aquest taller podreu conèixer el contingut teòric més adient a impartir en un taller.

Aprendre estratègies de comunicació per poder motivar els fumadors. I disposar de material per utilitzar en els tallers (tests, fulletons, diapositives, etc.).

Formació gratuïta

Xarxa Catalana | Hospitals Sense Fum

Formació en tabaquisme

CURSOS SEGON SEMESTRE 2019

26 d'octubre i 8 de novembre

Tractament multicomponent del tabaquisme en grups d'especial atenció

Curs de deu hores en el qual s'analitzaran les necessitats específiques de persones fumadores en situacions d'especial atenció amb intervencions específicament dissenyades.

Amb aquest curs podreu identificar les característiques biològiques, personals, i culturals que expliquen el comportament de persones en situacions especials de salut i la seva relació amb el consum de tabac.

Promocionar el consell oportunista en col·lectius de pacients fumadors amb necessitats especials habitualment no tractats.

Aportar eines per fer el seguiment, prevenció de recaigudes, relació d'ajuda i suport.

Establir els objectius terapèutics i dissenyar el tractament i el seguiment més adient.

«Cursos acreditats pel Consell Català de la Formació Mèdica Continuada i la"Comisión de Formación Continuada del Sistema Nacional de Salud"

Inscripcions

www.xchsf.cat
Apartat Formació // Formació presencial
Complimenteu el formulari d'inscripció.
Més informació: sensefum@iconcologia.net / 93 2607367

Institut Català d'Oncologia
Sales de Formació - Planta 1
Gran via de l'Hospitalet 199-203
08908 L'Hospitalet de Llobregat (Barcelona)

Unitat de Control del Tabac

Centre Col·laborador de l'OMS per al Control del Tabac

Institut Català d'Oncologia, l'Hospitalet

Avinguda Granvia de l'Hospitalet, 199-203

08908 L'Hospitalet de Llobregat - Barcelona

Tel.: 93 260 73 57

Coordinador:

Esteve Fernández

Equip tècnic:

Laura Antón / Montse Ballbè / Mercè Margalef

Col·laboradors:

Jon Aldazábal / Yolanda Castellano / Maite Narváez